

ergste voorkomen. Het is mij bekend, dat deze blokkadesnede weinig wordt toegepast. Ik neem daarom deze gelegenheid te baat de aandacht erop te vestigen.

Amsterdam, December 1920.

J. VAN CAMPEN.

II.

Het eerste voorbeeld van prof. LANZ bewijst slechts de bijzondere kwaadaardigheid der infectie. Het tweede voorbeeld is er een van verkeerde behandeling door tamponnade. Maar de slechte ondervinding bij insnijding van prof. LANZ berust natuurlijk op meer.

Ik sloeg nu KORTEWEG's *Algemeene Heelkunde* 1916, bldz. 338 e. v. op. Voor wie het boek niet heeft, slechts de volgende aanhalingen, bldz. 339:

„... en zoo bijv. staat de furunkel van het aangezicht en van de lip in een zeer „slechten reuk; zoowel zonder als met incisie wordt deze aanvankelijk schijnbaar onbe„teeknende aandoening niet zelden door een algemeene bloedvergiftiging opgevolgd”.

En op bldz. 340:

„Mijn persoonlijke ondervinding is deze: Als student zag ik onvoorwaardelijk „incideeren en als jong heekundige deed ik, zooals mij geleerd was. Later ging ik „op bovengenoemde gronden slechts aarzelend tot het gebruik van het mes over, „wanneer een groote ontstekingshof en hooge koorts en op een meer dan gewone „kwaadaardigheid der aandoening wezen. Maar door het aanschouwen der diepe necrose, „die zich bij zulke furunkels van het gezicht ver rondom de plaats der infectie uit„breidt, veel verder en veel dieper dan ik ooit had vermoed, voordat de obductie van „zulk een niet geopereerden patiënt mij zulks leerde, ben ik weder geheel tot de „gewoonte van mijn leermeester teruggekeerd en incideer ik zeer ruim en zeer uitge„breid, terwijl ik regelmatig een tamponade der gemaakte wond met verbandgaas, „druiwend van tinctura jodii, onmiddellijk laat aansluiten. Ik voor mij acht deze be„handeling, door mij nu sinds tientallen van jaren gevolgd, blijkens de resultaten, „beter dan een afwachtende behandeling of wel de zeer onvolledige klieving, zooals „die m. i. noodzakelijk aan het gebruik van het gloeiend metaal verbonden is”.

Hij, die zich na het stuk van prof. LANZ houdt aan het „in dubiis abstinence”, zal toch een insnijding van het infiltraat moeten overwegen, als de furunkel zich uitbreidt en op een progressieve phlegmone gaat gelijken. Welk chirurg heeft dan geen ellende van pappen en afwachten gezien?

Assen, December 1920.

E. H. LA CHAPELLE.

BESTRIJDING VAN GESLACHTSZIEKTEN BUITEN DE GROOTE STEDEN.

In n°. 23 bldz. 2521 zegt H. KOCH te Rucphen: „Dat de Staat schuldig is aan de uitbreiding der geslachtsziekten in den mobilisatietijd, doordat de militair geneeskundige dienst talloze besmettelijke zieken vrij liet rondloopen, in stede van ze te interneeren, zoolang zij gevaarlijk waren, en ongenezen aan de burgermaatschappij afleverde”.

In verband hiermede een vraag aan steller van deze weder los geworpen beschuldiging n.l.: „Kwamen en komen vóór en na den mobilisatietijd geen geslachtsziekten in groote getale voor en worden alle deze lijdens in de burgermaatschappij geïnterneerd, zoolang zij gevaar opleveren”? Een militair lijdende aan een venerische ziekte werd en wordt nog, wanneer besmettingsgevaar bestaat, geïnterneerd in een der militaire ziekeninrichtingen en niet dan na voldoende genezing ontslagen, of bij beëindiging van zijn dienstdienst en nog in verpleging zijnde, niet dan op „eigen verzoek” na onderteekening van een verklaring, dat patiënt „onhersteld” op eigen verzoek ontslagen wordt. Deze lijdens, z.g. „van harte gezond” en waaronder de meest lastige elementen, hebben steeds de militaire hospitalen bevolkt, zoo niet overbevolkt, zich intens vervelende in hun interneering, en wel zoodanig, dat rustverstoring niet dan met moeite wordt tegengegaan, temeer daar men deze patiënten wegens wangedrag niet kan ontslaan. Het feit doet zich meermalen voor, dat militairen, met een als burger opgedane urethritis, ongenezen en een gevaar voor hun omgeving opleverende, als militair in dienst komende, hun geheelen dienstdienst hebben verbruikt om, geïnterneerd zijnde, al of niet van hun ziekte genezen te worden.